

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘

๑. หลักการและเหตุผล

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีสายพระเนตรยาวไกลทรงเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ทรงอนุรักษ์ต้นยางนาในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ ทรงให้นำพรรณไม้จากภูมิภาคต่างๆ มาปลูกไว้ในสวนจิตรลดาเพื่อเป็นแหล่งศึกษาและทรงมีโครงการพระราชดำริที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์พัฒนาทรัพยากรพัฒนาแหล่งน้ำการอนุรักษ์และพัฒนาดิน อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เป็นการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงสืบทอดพระราชปณิธานต่อ โดยมีพระราชดำริกับนายแก้วขวัญ วัชโรทัย เลขาธิการพระราชวังให้ดำเนินการอนุรักษ์พืชพรรณของประเทศ โดยพระราชทานให้โครงการสวนพระองค์ฯ สวนจิตรลดาฝ่ายวิชาการเป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งธนาคารพืชพรรณขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๓๖-๒๕๔๙ โดยรับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) และเป็นหน่วยงานขึ้นตรงกับเลขาธิการพระราชวังตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๓๙ และต่อมาในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ สำนักพระราชวังดำเนินการจัดสรรงบประมาณให้และให้ อพ.สธ. ดำเนินการแยกจากโครงการสวนพระองค์ฯ สวนจิตรลดาตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

จากที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ดำเนินกิจกรรมโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) ในกิจกรรมปกป้องพันธุกรรมพืชกิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืช กิจกรรมปลูกรักษาพันธุกรรมพืชกิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุกรรม กิจกรรมศูนย์ข้อมูลพันธุกรรม กิจกรรมวางแผนพัฒนาพันธุ์พืช กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช และกิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช รวมทั้งสิ้น ๘ กิจกรรม เทศบาลตำบลโนนหัน ได้รับทราบการดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และแนวทางที่เทศบาลตำบลโนนหันขอเข้าร่วมสนองพระราชดำริ การจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น โดยนำพระราชกระแส สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี “ทำอย่างไรให้ชุมชนมาให้โรงเรียน โดยเฉพาะนักเรียน ช่วยในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและมีการทำ DNA Fingerprint ในโรงเรียน” ในการนี้ เทศบาลตำบลโนนหัน ชุมชน โรงเรียน ศาสนสถาน ได้จัดทำประชาคมหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลโนนหัน เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๘ เรื่องฐานทรัพยากรของป่าชุมชนหรือป่าสาธารณะเห็นพ้องต้องกันในการร่วมสนองพระราชดำริ ในโครงการอพ.สธ. โดยดำเนินกิจกรรมตามศักยภาพความพร้อมและเพื่อจัดตั้ง “ศูนย์อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่นตำบลโนนหัน” เพื่อเป็นฐานทรัพยากรในการพึ่งตนเอง สู่เศรษฐกิจพอเพียง เกิดประโยชน์ให้แก่ชุมชนตำบลโนนหันและประเทศชาติต่อไปในอนาคต

เทศบาลตำบลโนนหัน อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ตั้งอยู่เลขที่ ๔๓๔ หมู่ ๖ ถนนญาณวุฒิตำบลโนนสะอาด อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น มีเนื้อที่ทั้งตำบลประมาณ ๕.๐๗ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๓,๑๗๒ ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหัน
ทิศใต้	ติดต่อกับพื้นที่เทศบาลตำบลโนนสะอาด
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหัน
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับพื้นที่เทศบาลตำบลโนนสะอาด

เขตการปกครองแบ่งออกเป็น ๒ ตำบล ดังนี้

ตำบลโนนหัน ๕ หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านโนนหัน บ้านโนนชัย บ้านร่องแสง บ้านโนนเมือง และบ้านโนนหันใน

ตำบลโนนสะอาด ๓ หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านแสนสุข บ้านสมสมบูรณ์สุขและบ้านแสนสุข สภาพพื้นที่ของเทศบาลตำบลโนนหันส่วนมากเป็นชุมชนอาศัยอยู่กันค่อนข้างหนาแน่น มีพื้นที่สาธารณะที่มีป่าธรรมชาติที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันในแต่ละหมู่บ้านมีน้อย

เทศบาลตำบลโนนหันเป็นสมาชิกตามโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น โดยทางโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ได้อนุญาตให้เทศบาลตำบลโนนหัน เข้าร่วมสนองพระราชดำริใน อพ.สธ. “งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น” ในกิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชตามหนังสือที่ อพ.สธ. ๐๑๓๗/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ ซึ่งสามารถศึกษาและดำเนินงานตามแนวทางของงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นได้ทันที สมาชิกเลขที่ ๘-๕๕๐๐๕๐๓ และได้จัดทำโครงการต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ตามโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น เทศบาลตำบลโนนหัน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ขึ้นเพื่อดำเนินกิจกรรมสนองพระราชดำริต่อเนื่อง

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเป็นการสนองพระราชดำริใน โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ฐานทรัพยากรท้องถิ่น

๒.๒ เพื่อดำเนินงานปกป้องทรัพยากรทรัพยากรท้องถิ่น สำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น ปลูกรักษาทรัพยากรท้องถิ่น อนุรักษ์และใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ศูนย์ข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น และสนับสนุนในการอนุรักษ์และจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น (นอกจากพันธุกรรมพืชแล้ว ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรทางวัฒนธรรมภูมิปัญญา รวมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ)

๒.๓ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น และเป็นแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งมีทั้งทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรทางวัฒนธรรมภูมิปัญญา

๓. เป้าหมายของโครงการ

๓.๑ ดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นจำนวน ๖ งาน

๓.๒ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ตำบลโนนหัน ได้ประโยชน์จากการดำเนินงาน

๔. วิธีการดำเนินการ ดำเนินงานตามแผนดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ด้านที่ ๑

๑. งานประชุม

- ๑.๑ ประชุมคณะดำเนินงานจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น
- ๑.๒ ประชุมคณะอนุกรรมการปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น
- ๑.๓ ประชุมคณะอนุกรรมการสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น
- ๑.๔ ประชุมคณะอนุกรรมการงานปลูกรักษาทรัพยากรท้องถิ่น
- ๑.๕ ประชุมคณะอนุกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น
- ๑.๖ ประชุมคณะอนุกรรมการงานสนับสนุนในการอนุรักษ์และจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น
- ๑.๗ ประชุมประชาคมหมู่บ้าน
- ๑.๘ ประชุมประชาคมตำบล

๒. งานพัฒนาบุคลากร

- ๒.๑ จัดอบรมการสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น
- ๒.๒ ศึกษาดูงาน

ด้านที่ ๒

๑. งานปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น

๑.๑ การกำหนดขอบเขตพื้นที่และการสำรวจทรัพยากร

- ๑) การกำหนดขอบเขตพื้นที่ปกป้อง
- ๒) การสำรวจทรัพยากรในพื้นที่ปกป้อง
- ๓) การจำแนกชนิดของทรัพยากรในพื้นที่ปกป้อง
- ๔) การตีตราห้ประจำชนิด

๑.๒ การทำผังแสดงขอบเขตพื้นที่ปกป้อง

๑.๓ การศึกษาทรัพยากรในพื้นที่ปกป้อง

- ๑) การศึกษาทรัพยากรในพื้นที่ปกป้อง
- ๒) การถ่ายภาพทรัพยากรในพื้นที่ปกป้อง

๑.๔ การทำตัวอย่างทรัพยากรในพื้นที่ปกป้อง

๑.๕ การทำทะเบียนทรัพยากรในพื้นที่ปกป้อง

- ๑) การทำทะเบียนทรัพยากรในพื้นที่ปกป้อง ตามแบบ อพ.สธ.
- ๒) ระบบการจัดเก็บและสืบค้นได้ (เอกสารและคอมพิวเตอร์)

๑.๖ การดูแลรักษา ทรัพยากรในพื้นที่ปกป้อง

๒. งานสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น

๒.๑ การเก็บข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น

๒.๒ การเก็บข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น

๒.๓ การเก็บข้อมูลด้านกายภาพท้องถิ่น

๒.๔ การเก็บข้อมูลประวัติหมู่บ้าน วิถีชุมชน

๒.๕ การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น ทะเบียนพรรณไม้ในชุมชน

๒.๖ การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์สัตว์ในชุมชน ทะเบียนพันธุ์สัตว์ในชุมชน

๒.๗ การสำรวจเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ชีวภาพอื่นๆ ในชุมชน ทะเบียนชีวภาพอื่นๆ ในชุมชน

๒.๘ การเก็บรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒.๙ การรวบรวมข้อมูลแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและโบราณคดี

๒.๑๐ การจัดทำรายงานผลการสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

๓. งานการดำเนินงานปลูกรักษาทรัพยากรท้องถิ่น

๓.๑ การจัดหาและรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น

๓.๒ การปลูกและรักษาทรัพยากรท้องถิ่น

๓.๓ การติดตามการเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรท้องถิ่น เช่น แบบบันทึกการเปลี่ยนแปลง

๔. งานอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น

๔.๑ การฟื้นฟู บำรุงรักษา ขยายพันธุ์เพิ่มขึ้นและแจกจ่ายให้กับชุมชน ตำบล

๔.๒ การใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เช่น การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรในท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ ฯลฯ

๕. งานการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น

๕.๑ การรวบรวมและการบันทึกข้อมูล ทรัพยากรท้องถิ่น (ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมภูมิปัญญา)

๕.๒ ระบบการจัดเก็บและการสืบค้นได้ (เอกสารและคอมพิวเตอร์)

๖. งานสนับสนุนในการอนุรักษ์และจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

๖.๑ สนับสนุนการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช (งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน)

๖.๒ สนับสนุนในเรื่องงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่างๆ

๗. วิเคราะห์ผลและปรับปรุงพัฒนา

๗.๑ งานปกป้องทรัพยากรท้องถิ่น

๗.๒ งานสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น

๗.๓ งานปลูกรักษาทรัพยากรท้องถิ่น

๗.๔ งานอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น

๗.๕ งานศูนย์ข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น

๗.๖ งานสนับสนุนในการอนุรักษ์และจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

๘. รายงานผลการดำเนินการให้ อพ.สธ.ทราบ

๘.๑ จัดทำรูปเล่มรายงานผลการดำเนินงาน

๘.๒ รายงานผลการดำเนินงานให้ อพ.สธ.ทราบ

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๘ ระหว่างเดือน ตุลาคม ๒๕๖๗ - กันยายน ๒๕๖๘

๖. งบประมาณและค่าใช้จ่าย

๖.๑ งบประมาณตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘. แผนงานบริหารงาน การศึกษา งบดำเนินงาน ค่าใช้สอย ประเภทรายจ่ายเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่าย อื่นๆ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช กุมารี (อพ.สธ.) งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน) เพื่อจ่ายเป็นค่าใช้จ่าย ตามโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น โดยแยกเป็น รายการดังนี้

ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	หมายเหตุ
๑.	ค่าป้ายโครงการ ขนาด ๑๒๐x๒๔๐ cm	๕,๕๐๐	ทุกรายการ สามารถจ่ายได้
๒.	ค่าป้ายชื่อต้นไม้ ขนาด ๒๐x๓๐ cm	๔,๔๐๐	
๓.	ค่าตะปู	๑๐๐	
รวมทั้งสิ้น (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน)		๑๐,๐๐๐	

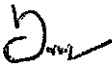
๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

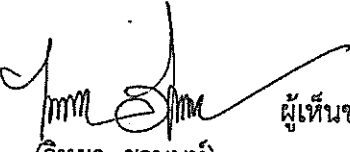
- ๗.๑ ได้สนองพระราชดำริใน โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ฐานทรัพยากรท้องถิ่น
- ๗.๒ ได้ดำเนินงานปกป้องทรัพยากรทรัพยากรท้องถิ่น สำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากรท้องถิ่น ปลูกรักษาทรัพยากรท้องถิ่น อนุรักษ์และใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ศูนย์ข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น และสนับสนุนในการอนุรักษ์และจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น (นอกจากพันธุกรรมพืชแล้ว ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรทางวัฒนธรรมภูมิปัญญา รวมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ)
- ๗.๓ มีฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น ซึ่งมีทั้งทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรทางวัฒนธรรมภูมิปัญญา และเป็นแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัยและการศึกษาตลอดชีวิต

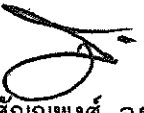
๘. ผู้รับผิดชอบโครงการ

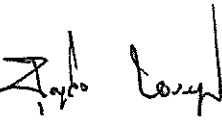
เทศบาลตำบลโนนหัน อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น และคณะกรรมการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นเทศบาลตำบลโนนหัน

(ลงชื่อ) ผู้เสนอโครงการ
(นางนิตยา ทาเวียง)
นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

(ลงชื่อ) ผู้ตรวจสอบโครงการ
(นางธรรมิกา มาเพชร)
หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ

(จำเอก) ผู้เห็นชอบโครงการ
(วิทยา ชานนท์)
หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล

(ลงชื่อ) ผู้เห็นชอบโครงการ
(นายสัญญาพงศ์ จงแจ้ง)
ปลัดเทศบาลตำบลโนนหัน

(ลงชื่อ) ผู้อนุมัติโครงการ
(นายบุญส่ง ทองมูล)
นายกเทศมนตรีตำบลโนนหัน

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘

*****

